

SPIS TREŚCI

Przedmowa	9
-----------------	---

I. WZORCE I MODELE SEKSUALNOŚCI W ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ

Grażyna Szelągowska, <i>Seksualność i erotyzm w kulturze masowej w XIX i na początku XX wieku — zarys problematyki</i>	3
Dobrochna Kałwa, <i>Kobieca seksualność w świetle teorii Michela Foucaulta. Spojrzenie na Polskę międzywojenną</i>	17
Tadeusz Cegielski, <i>Tabu a samotność w kulturze wiktoriańskiej Anglii</i>	31
Ewa Paczoska, <i>Idea czystości i piekło mężczyzn w literaturze drugiej połowy XIX wieku</i>	55
Anna Janicka, „Ciało niczyje”. Doświadczenie ciała w prozie Gabrieli Zapolskiej.....	73
Grażyna Borkowska, <i>Projektantki intymności. Żmichowska i inne</i>	83
Katarzyna Sierakowska, <i>Listy Józefa Rajnfelda. Kilka uwag o homoseksualizmie w dwudziestoleciu międzywojennym</i>	99
Anna-Marie Sohn, <i>Seksualność warstw ludowych we Francji przełomu XIX i XX wieku</i>	109
Marek Tobera, „Sen męża o dwóch żonach”. Postać kobiety na łamach prasy satyryczno-humorystycznej Królestwa Polskiego w latach 1905–1914.....	129
Anna Tytkowska, <i>O modernistycznej demonizacji miłości i kobiecości</i>	149
Iwona Kurz, <i>Między „Trędowatą” a „Kobietą samotną”: obrazy samotnej kobiety w filmie polskim</i>	163
Justyna Jaworska, <i>Lucynka i Paulinka radzą sobie same. Wzorce kobiecości w tygodniku „Przekrój” od lat 40. do 60. XX wieku</i>	175

II. SPOŁECZNE PRÓBY DYSCYPLINOWANIA SEKSUALNOŚCI — WOBEC RZECZYWISTYCH I POZORNYCH ZAGROŻEŃ

Andrzej Karpiński, <i>Prostytucja w miastach polskich w XVI–XVIII wieku</i> ...	191
Andrzej Szwarc, <i>Spory o granice pornografii — XIX i początek XX wieku</i> ...	223

IV Spis treści

Monika Piotrowska–Marchewa, „ <i>Trzech masz wrogów, którzy czyhają na zabicie twojej duszy...</i> ”. Zagrożenia moralne w ujęciu polskich poradników i prasy dla służby domowej na przełomie XIX i XX wieku..	247
Robert Blobaum, „ <i>Panika moralna</i> ” w polskim wydaniu. <i>Dewiacje seksualne i wizerunki przestępczości żydowskiej na początku XX wieku</i>	265
Jolanta Sikorska–Kulesza, „ <i>W niewoli ciała i ducha</i> ” — organizacje kobiece wobec problematyki seksualności na początku XX wieku	277
Joanna Dufrat, <i>W trosce o zdrowie moralne społeczeństwa — organizacje kobiece wobec prostytucji w dwudziestoleciu międzywojennym</i>	295
Magdalena Gawin, Ivan Crozier, <i>Światowa Liga Reformy Seksualnej w latach międzywojennych w Anglii i w Polsce</i>	311
Frances Bernstein, <i>Wychowanie seksualne w epoce utrwalania władzy sowieckiej — formą społecznego dyscyplinowania młodzieży</i>	335

III. WOJNA I REWOLUCJA — ZAŁAMYWANIE SIĘ TRADYCYJNYCH WZORÓW OBYCZAJOWOŚCI SEKSUALNEJ

Jan Trynkowski, „ <i>Gdy będę na zaludnieniu, pojmę córeczkę Tatara...</i> ”. <i>Samotność i próby jej przezwyciężania w życiu polskich zesłańców w okresie międzypowstaniowym</i>	359
Franciszek Nowiński, <i>Nietypowe sytuacje i nietypowe związki — małżeństwa polskich zesłańców z Sybiraczkami</i>	377
Wiesław Caban, <i>Wokół problemu żołnierki w armii carskiej w XIX wieku</i> ..	399
Alicja Kusiak–Brownstein, <i>Płeć kulturowa, „doświadczenie” i wojna — kilka metodologicznych uwag o wykorzystaniu relacji wspomnieniowych</i>	409
Małgorzata Fidelis, <i>Czy „nowy matriarchat”? Kobiety bez mężczyzn w Polsce po II wojnie światowej</i>	421

IV. OBYCZAJOWE KONTEKSTY SAMOTNOŚCI

Małgorzata Szpakowska, <i>Antropologiczne przesłanki samotności</i>	439
Maria Wierzbicka, <i>Kilka uwag o kobiecie samotnej w XIX wieku</i>	447
Joanna Sosnowska, <i>Maria Dulębianka przeciw samotności</i>	457

Pavla Vošahliková, <i>Kobiety niezamężne i samotne na ziemiach czeskich (przełom XIX i XX wieku)</i>	471
Elżbieta Kościk, <i>Kobieta samotna i jej pozycja społeczno-ekonomiczna w mieście śląskim na przełomie XIX i XX wieku.</i>	481
Anna Landau-Czajka, <i>Samotność i homoseksualizm jako alternatywne modele życia w podręcznikach szkolnych</i>	489
Inga Kuźma, <i>Obraz kobiety samotnej w Polsce na wsi i w małym mieście na początku XXI wieku</i>	505
Summary	527
Indeks osób	533
Indeks organizacji, instytucji i tytułów czasopism	553
Informacje o Autorach	561

TABLE OF CONTENTS

Foreword	9
----------------	---

I. PATTERNS AND MODELS OF SEXUALITY IN SOCIAL CONSCIOUSNESS

Grażyna Szelągowska, <i>Sexuality and eroticism in the mass culture of the nineteenth century and the early twentieth century — an outline</i> . . .	3
Dobrochna Kałwa, <i>Female sexuality in the light of the Michel Foucault theory. A panorama of inter-war Poland.</i>	17
Tadeusz Cegielski, <i>Taboo and aloneness in the culture of Victorian England</i>	31
Ewa Paczoska, <i>The idea of purity and the inferno of men in literature from the second half of the nineteenth century</i>	55
Anna Janicka, „No one's body”. <i>Experiencing the body in the prose of Gabriela Zapolska</i>	73
Grażyna Borkowska, <i>Designers of intimacy. Żmichowska and others...</i>	83
Katarzyna Sierakowska, <i>The letters of Józef Rajnfeld. Several remarks on homosexuality during the inter-war period.</i>	99
Anna Marie Sohn, <i>Sexuality of the masses in France at the turn of the nineteenth century</i>	109
Marek Tobera, „A husband dreams of two wives”. <i>The woman in the satirical press of the Kingdom of Poland — 1905–1914</i>	129
Anna Tytkowska, <i>On the modernist demonisation of love and femininity</i> ..	149
Iwona Kurz, <i>Between „Trędowata” (The Leper) and „Kobieta samotna” (A Woman on Her Own): images of the single woman in the Polish cinema</i>	163
Justyna Jaworska, <i>Lucynka and Paulinka manage on their own. Models of femininity in the „Przekrój” weekly from the 1940s to the 1960s</i>	175

II. SOCIAL ATTEMPTS AT DISCIPLINING SEXUALITY — IN THE FACE OF REAL AND OSTENSIBLE THREATS

Andrzej Karpiński, <i>Prostitution in Polish towns in the sixteenth–eighteenth century</i>	199
--	-----

Andrzej Szwarc, <i>Debates about the limits of pornography — nineteenth century and the early twentieth century</i>	223
Monika Piotrowska–Marchewa, „ <i>You have three enemies lurking to destroy your soul...</i> ”. <i>Moral threats as interpreted by Polish guidebooks and the press addressed to household servants at the turn of the nineteenth century</i>	247
Robert Blobaum, <i>The Polish version of „moral panic”. Sexual deviations and images of Jewish crime at the beginning of the twentieth century</i> . . .	265
Jolanta Sikorska–Kulesza, „ <i>Slaves of the body and soul</i> ” — <i>women’s organisations and the problem of sexuality at the beginning of the twentieth century</i>	277
Joanna Dufrat, <i>Concern for the moral well-being of society — women’s organisations and prostitution during the inter-war period</i>	295
Magdalena Gawin, Ivan Crozier, <i>The World League for Sexual Reform in inter-war England and Poland</i>	311
Frances Bernstein, <i>Sexual education during the period of the consolidation of Soviet authority as a form of the social disciplining of young people</i> . .	335

III. WAR AND REVOLUTION — THE BREAKING DOWN OF THE TRADITIONAL MODELS OF SEXUAL MORES

Jan Trynkowski, „ <i>As a settler I shall marry a Tartar’s daughter...</i> ”. <i>Solitude and attempts at overcoming it in the lives of Polish exiles during the inter insurrection period</i>	359
Franciszek Nowiński, <i>Untypical situations and untypical relations — marriages between Polish exiles and the women of Siberia</i>	377
Wiesław Caban, <i>The wives of soldiers serving in the tsarist army during the nineteenth century</i>	399
Alicja Kusiak–Brownstein, <i>Cultural gender, „experience” and the war — several methodological remarks about reminiscences</i>	409
Małgorzata Fidelis, <i>A „new matriarchy”? Women without men in Poland after the second world war</i>	421

IV. THE MORAL CONTEXTS OF ALONENESS

Małgorzata Szpakowska, <i>Anthropological premises of aloneness</i>	439
---	-----

Maria Wierzbicka, <i>Several remarks on the single woman in the nineteenth century</i>	447
Joanna Sosnowska, <i>Maria Dulębianka versus aloneness</i>	457
Pavla Vošahliková, <i>Unmarried and married women in Czech lands (turn of the nineteenth century)</i>	471
Elżbieta Kościk, <i>The single woman and her socioeconomic position in a Silesian town at the turn of the nineteenth century</i>	481
Anna Landau–Czajka, <i>Aloneness and homosexuality as alternative lifestyle models in school textbooks</i>	489
Inga Kuźma, <i>The image of the single woman in Poland in the countryside and the small town at the beginning of the twenty first century</i>	505
Summary	527
Index of persons	533
Index of organisations, institutions and titles periodicals	553
Information about authors	561